

De rol van A. Bos van de N.V. Maatschappij Helenaveen

De nalatenschap van Adrianus Bos

5 Waarschijnlijk wordt eind 1930 directeur Bos ernstig ziek, in ieder geval zodanig dat hij zijn dagelijkse werkzaamheden niet kan uitvoeren. In maart 1931 overlijdt hij, tamelijk onverwacht. Hij had al een groot stuk grond gekocht op de Belgenhoek in de provincie Limburg (direct ten zuiden van de autoweg A67), waar hij later een eigen huis hoopte te kunnen bouwen. Enkele broers, verre familie via de tak van Gilse van der Pals, hebben dit 19 ha grote natuurgebied nu in bezit.

10 Want als A. Bos sterft, leeft alleen zijn schoonzus Bos-van Gilse-van der Pals nog. Zij maakt volgens overlevering het huis leeg en moet daarbij veel papieren verbrand hebben. Ze zal bij dit werk wel zijn bijgestaan door haar dochter Annie en haar man en haar ongetrouwde zoon Cor.

15 Op foto's van het interieur van de woning in Den Haag van mevrouw Bos-van Gilse van der Pals laten geen Romeinse voorwerpen zien, wat wel niet zo verwonderlijk is. Toch mogen we aannemen dat het gehele interieur van de GENA-villa in Helenaveen bij de schoonzus en/of de neef en nicht (met haar man) van A. Bos is terecht gekomen.

Zoon Cor komt op zijn beurt in het huis in Den Haag wonen als zijn moeder overlijdt in 1936. Neef Cor Bos was al zeer snel na het overlijden van zijn oom benoemd tot commissaris van de vennootschap.

20 Dochter Annie was dus getrouwd met Rutger W.C. Baron van Boetzelaer, en mocht zich dus Baronesse noemen. Het huwelijk was niet gelukkig, de baron zou meer interesse hebben in het geld dan in de persoon Annie Bos.

25 Al snel na het overlijden van haar moeder in 1936 scheidt Annie Bos van de baron. Deze hertrouwt al in 1938 met een Jordens en later trouwt Annie met een Groote; zij woonde nog lange tijd in N.V. Maatschappij Helenaveen en bleef dat haar gehele leven, met meer dan de helft van het aantal aandelen.

30 De erfenis kwam dus vrij tijdens het huwelijk van Annie Bos met R.W.C. van Boetzelaer die later in Laren woonde. Het is verleidelijk te denken dat het merendeel van de spullen van A. Bos in het huis van de baron en baronesse is terecht gekomen, dus ook de Romeinse voorwerpen uit de geheime kast. Als de drinkbeker zich daar bevond dan was het duidelijk afkomstig van de vondsten rondom de Peelhelm, en alleen daarom al uiterst waardevol. Daartegenover stond dan dat deze voorwerpen eigenlijk in een museum thuis horen en niet in een privé-verzameling, van wie praktisch niemand wist dat die bestond.

35 De dienstbode die ook in de Gena-villa woonde, schrijft zich eind juli 1931 uit de gemeente Deurne en verhuist naar Wassenaar. Daar werkt ze enige tijd als dienstbode, maar ze komt later terug naar Helenaveen. Daar wordt ook een onechte zoon geboren, waarbij het woord onecht later is doorgestreept.

40 De voorwerpen kunnen dus het meest waarschijnlijk op drie plaatsen terecht zijn gekomen: bij de schoonzus Cornelia E.A. Bos-van Gilse van der Pals, haar zoon Cor Bos en bij haar dochter Johanna van Boetzelaer-Bos met echtgenoot Rutger W.C. van Boetzelaer.

45 Waarschijnlijk had de moeder minder interesse in Romeinse antiquiteiten, de beide mannen hadden er wellicht wel belangstelling voor. Later wordt schoonzoon van Boetzelaer adjunct-conservator van het Gooisch Museum, en had dus zeker belangstelling voor kunstvoorwerpen. Na zijn scheiding van Johanna (=Annie) Bos, rond 1937, kunnen de voorwerpen ook op een vierde plaats terecht zijn gekomen. Als de schoonzus in 1936 sterft, verhuist zoon Cor naar haar woning in Den Haag, en in 1938 als van Boetzelaer hertrouwd is, hebben we weer drie mogelijke vindplaatsen.

A. Bos directeur van de N.V. Maatschappij Helenaveen [1906-1931]

[De GENA-villa te Helenaveen](#)

[Rehabilitatie van A. Bos](#)

[Ziekbed van A. Bos](#) [1931]

[De Belgenhoek](#) [1925-heden]

Voorwerpen in het bezit van A. Bos

Wie kunnen de archeologische voorwerpen gezien hebben, de dienstbodes?

60 Als op 2 juli 1906 Jacob Cornelis van de Blocquery het dorp verlaat neemt hij zijn dienstbode Hester Hereccina van Rees mee naar Hoorn. Zij en Goverdina Anthonia Janssen, beiden geboren in Geldermalsen, hebben dus ook in de directeurswoning gewoond. De eerste dienstbode gaat dus met haar baas naar Hoorn en de laatste is al eerder, op 11 juni 1902, naar Den Haag verhuisd.

65 Op 8 mei 1906 komt Adrianus Bos in de gemeente Deurne wonen, op adres Helenaveen D170 woont hij op 31 mei 1906. Hij komt dan vanuit Wormerveer en is 31 jaar.

Naspeuringen van Paul Theelen: De familie van Adrianus Bos te Helenaveen

De er nog wonende dienstmeid Huiberta Wilhelmina Jansen, ook uit Geldermalsen, gaat op 4 september 1907 naar Haarlem.

70 Op 25 juli 1906 komt Johanna Maria Schmitz [foutief ook wel Smitz geschreven] vanuit Den Haag als dienstbode bij A. Bos. Zij is een vrouw van 44 jaar, geboren in Rotterdam.

Ook al vanaf de begintijd van van de Blocquery, zelfs van directeur G. Bosch, woont Johanna Wilhelmina Buis in huis, zij vertrekt op 9 april 1913 naar Horst.

75 Vanaf 28 februari 1911 woont Gerritje Cornelia de Gong in huis. Zij is geboren op 18 oktober 1895 te Brakel.

Opvallend is dat alle bewoners Nederlands Hervormd zijn.

In het Bevolkingsregister van 1918 staat A. Bos alleen geregistreerd, dus zonder dienstbodes of knechten. Het adres D170 is veranderd in H154 en later in H134.

Vermeld wordt ook nog dat hij op 23 maart 1931 is overleden.

80 We richten ons dan op het gezin van de Bovenkamp-Buis, dat op 15 maart 1912 in Helenaveen komt wonen. Dirk is geboren te Rhenen op 23 december 1877, Cornelia Wilhelmina Buis op 18 oktober 1885 te Deurne. Ze zijn op 19 juni 1909 getrouwd in Deurne. Johanna wordt op 29 september 1910 [in Blokker?] geboren. Daarop volgt [te Blokker?] Albert Jacob op 22 september 1911. Vervolgens in Helenaveen op 1 april 1913
85 Johanna, 27 augustus 1917 Jacob, 6 oktober 1919 Jan, 10 april 1921 Geurt, 28 augustus 1926 Cornelia Wilhelmina, 23 september 1929 Dirk Gerrit.

Als adres wordt achtereenvolgens opgegeven D31, H35, H77, H153, H140 en H123, maar dit kan ook betrekking hebben op de verschillende personen. H153 is gesloopt.

90 Johanna verhuist op 11 juli 1931 naar Wassenaar, en dat is opvallend, want haar vroegere baas A. Bos was net enkele maanden dood. Ze komt 9 maart 1933 terug.

Maar op 16 maart 1935 wordt een onechte zoon geboren van Johanna, met de naam Cornelis Johannes. Onechte zoon is daarbij doorgestreept. Johanna is zonder verdere
aanmerkingen te vinden in het Bevolkingsregister van Den Haag.

95 Op 29 september 1910 komt als dienstbode in de villa wonen Elisabeth Johanna van de Bovenkamp, afkomstig uit Blokker. Ze blijft tot 19 februari 1912.

Veel later: Elisabeth Johanna gaat op 13 december 1932 naar Den Haag. Ze staat in het Bevolkingsregister van Den Haag genoteerd op 21 december. Op 30 oktober 1935 komt ze terug vanuit Den Haag en op 13 juli 1936 verhuist ze naar Hindelaan 13 te Helmond.

100 Ze wordt in Deurne overgeboekt naar het dienstbode-register, maar relevant is alleen het adres H154 en H134, wat dus de GENA-villa is.

In het Bevolkingsregister van Deurne zijn later met potlood getallen bijgeschreven, te weten: 1206 Dirk, 1207 Cornelia Wilhelmina Buis, 1208 Albert Jacob, 1209 Jacob, 1210 Jan, 1211 Geurt, 1212 Cornelia Wilhelmina, 1213 Dirk Gerrit.

Nabestaanden van A. Bos, schoonzus en nicht

105 [Johanna Groote-Bos](#) [14 mei 1991]

[Perikelen rond A. Bos](#) [1906-1991]